

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 2To/8/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5620010363
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marcela Malatká
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5620010363.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marcely Malatkej a sudcov JUDr. Eriky Bebčákovej a Mgr. Anny Mihálikovej, prejednal na verejnom zasadnutí konanom dňa 9. júna 2021 odvolanie obžalovaného ml. H. H. proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp.zn. 3T/78/2020 zo dňa 21.9.2020 a takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie obžalovaného ml. H. H. **z a m i e t a .**

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš bol obžalovaný ml. H. H. uznaný vinným zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

Za tento zločin mu bol podľa § 189 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 36 písm. j) Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. s použitím § 117 ods. 1 Tr. zák. uložený trest odňatia slobody vo výmere 1 rok. Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. s použitím § 119 ods. 1 Tr. zák. súd obžalovanému mladistvému výkon trestu odňatia slobody podmiennečne odložil a podľa § 119 ods. 1 Tr. zák. mu určil skúšobnú dobu v trvaní 18 mesiacov.

Proti tomuto rozsudku obžalovaný mladistvý prostredníctvom obhajcu podal odvolanie elektronicky dňa 2.10.2020, doručené Okresnému súdu Liptovský Mikuláš dňa 2.10.2020, ktoré podal proti všetkým výrokom rozsudku. Odvolanie obžalovaný následne zdôvodnil prostredníctvom obhajcu písomným doplnením odvolania zo dňa 25.11.2020, doručeným elektronicky Okresnému súdu Liptovský Mikuláš dňa 25.11.2020, a to s poukazom na nasledovné:

Napadnuté rozhodnutie súdu je založené na výpovedi jediného priameho svedka, ktorý je zároveň poškodeným, a to ml. G. C.. Žiadny ďalší z vypočutých svedkov nebol prítomný pri tom, ako mal obžalovaný ml. údajne vydierať poškodeného ml. C.. Od jeho výpovede a ním reprodukováného vnímania sa odvíja tiež výpoveď ďalšieho svedka, jeho otca G. C..

Ak je teda nosným dôkazom výpoveď ml. G. C., je potrebné ju podrobiť dôslednému skúmaniu a hodnoteniu a v tejto súvislosti obhajoba poukazuje na judikát trestnoprávneho kolégia Krajského súdu v Žiline, prijatý dňa 8.12.2009 pod č. Jtk/11/2009, podľa ktorého v prípade, ak má slúžiť výpoveď svedka ako jediný dôkaz preukazujúci vinu obžalovaného, bez ďalších podporných dôkazov, musí byť tento dôkazný prostriedok jasný, logický, zrozumiteľný, presvedčivý, vierohodný a zároveň nesmie byť inými dôkazmi spochybniteľný, či dokonca vyvrátený.

Maloletý opisoval spáchanie skutku niekoľkokrát, a to vo svojej výpovedi v prípravnom konaní v tejto veci, v inom trestnom konaní, pri vyhotovovaní znaleckých posudkov Mgr. Pavla Veselovského a PhDr. Katy Piačkovej. Zakaždým uviedol iné skutkové okolnosti, odlišujúce sa aj v podstatných okolnostiach. Okolnosti spáchania skutku tak, ako to uvádza maloletý poškodený, sú vyvrátené svedkami R. G., D. G. a M. H..

G. C. uviedol, že bol s obžalovaným v byte, keď po neho prišla R. G., lebo ho mala hľadať jeho mama. Naproti tomu R. G. uviedla, že obžalovaného a maloletého stretla v dedine a G. ju sám zavolať k nemu na byt, že pijú a nemajú nikoho doma. Do bytu mala neskôr prísť aj R. sestra N..

Maloletý ďalej uviedol, že neskôr za ním do bytu prišli aj kamaráti D. a D. G. a M. H., ktorým mal povedať, že obžalovaný bol predtým v byte a vyhrážal sa mu, že ak mu nedá mäso, že má v rodine mafiu a zavolá na neho cigánov z D. a títo ho dopichajú nožíkmi.

Svedok D. G. uviedol, že v predmetný večer bol na ulici s M. H. a K. H. a stretli obžalovaného a poškodených opitých. Následne obžalovaný odišiel domov a maloletý pozval týchto troch k nemu do bytu, kde mali piť alkohol. D. G. potvrdil, že im poškodený maloletý povedal, že obžalovaný bol predtým v byte aj s R. a N. G.. O tom, že by mal obžalovaný maloletého vydierať, sa im maloletý nezmienil, toto sa dozvedeli až o pár dní od G. nevlastnej matky. Toto potvrdil aj svedok M. H., že G. sa vôbec nezmienil o tom, že by ho v ten večer alebo kedykoľvek predtým obžalovaný mladistvý vydieral.

Na základe vyššie uvedeného je zrejmé, že poškodený maloletý si pri svojej výpovedi vymýšľal a neopísal priebeh predmetného večera tak, ako sa skutočne odohral.

Znalčka PhDr. Kata Piačková vo svojom posudku uviedla, že všeobecná vierohodnosť z dôvodu znížených kognitívnych funkcií je znížená a špecifická vierohodnosť je tiež znížená.

Znalc Mgr. Pavol Veselovský vo svojom znaleckom posudku uviedol, že maloletý sa obáva strápania medzi rovesníkmi a hnevu otca, snaží sa zatajovať svoje chyby. Morálna a etická zložka osobnosti sú vyvinuté, pričom zábrany klamať sú oslabené, resp. klamstvo používa bežne ako obrannú stratégiu. Boli u neho zistené tendencie vypovedať nepravdivo, resp. čiastočne nepravdivo v snahe vyhnúť sa alebo znížiť hnev a negatívne hodnotenie jeho konania otcom a okolím, z ktorých má obavy.

Napriek viacerým výpovediam spochybňujúcim výpoveď poškodeného, súd považuje výpoveď poškodeného maloletého za potvrdenú výpoveďou jeho otca G. C., ktorý však k samotnému skutku mohol vypovedať len to, čo mu sprostredkoval jeho syn G.. Výpoveď tohto nepriameho svedka taktiež nie je hodnoverná, pričom aj to, čo mohol sám vnímať, uvádza rozporne, napríklad uviedol, že keď sa dňa 4.2.2018 vrátil z nočnej služby, všimol si, že sú veci porozhadzované po byte, na čo sa syna pýtal a pri kontrole vecí zistil, že okrem iného v mrazničke chýba najmenej 20 kg mäsa rôzneho druhu. V ďalšej výpovedi uviedol, že mu chýba 20 kg mäsa a toto zistil až po nejakom čase, keď chcel variť, teda nie bezprostredne po udalosti. Taktiež uviedol, že požiadal suseda G. C. o skontrolovanie syna a tento to urobil.

Preukázané teda je, že v predmetný deň sa obžalovaný ml. nachádzal v byte, kde býva maloletý G. C. a pil s ním alkohol. Preukázaná je tiež skutočnosť, že v tú noc boli aj s mladistvou R. G.. Žiadne ďalšie skutočnosti však neboli preukázané. Požitý alkohol mohol u maloletého výrazným spôsobom ovplyvniť jeho rozumové a vôľové schopnosti. Aj zo znaleckých posudkov a ich záverov k osobe maloletého G. C. vyplýva, že jeho schopnosť vnímania je v pásme podpriemeru, pamäťové schopnosti sú defektné. Môže dôjsť k neúplnému pochopeniu a k vynechaniu aj podstatnejších detailov pri ich reprodukcii. Je pravdepodobné, že pod vplyvom alkoholu sú tieto obmedzenia vo vnímaní, hodnotení a zapamätaní ešte výraznejšie. Takéto vnímanie okolností poškodeným si súd nemôže osvojiť za preukázané a nemôže viesť k odsúdeniu obžalovaného. Teda výpoveď je nejednoznačná a nepresvedčivá.

Ako súd uvádza v odôvodnení napadnutého rozsudku, hrozba násilím alebo inej ťažkej ujmy a z nej plynúca obava osoby, na ktorú sa takouto hrozbou pôsobí, musí byť spôsobilá vyvolať takúto obavu nielen subjektívne vo vzťahu k poškodenému, ale aj objektívne a reálne a hrozbou musí byť podmienené aj následné konanie poškodeného. Z predložených znaleckých posudkov vyplýva, že poškodený maloletý je výrazne sociálne nezrelý, detský, jeho osobnosť je zvýšene ovplyvniteľná, sugestibilná, prežívajúca zvýšené napätie, úzkosť. Ďalej afektivita je primerane veku labilnejšia, agresivita potlačená, spojená s úzkosťou a so strachom z napadnutia, so strachom z mužských autorít. Na základe uvedenej charakteristiky osobnosti poškodeného by bolo možné zhodnotiť, že aj objektívne nespôsobilá hrozba násilím a inej ťažkej ujmy by u poškodeného za určitých okolností mohla subjektívne vyvolať obavu z naplnenia tejto hrozby. Aj napriek predispozícii poškodeného vnímať citlivejšie niektoré situácie, poškodený opakovane uviedol, že on sa H. moc nebál. Strach z neho nemal a vedel, aké majú ťažkosti v rodine. Skutočnosť, že poškodený sa obžalovaného nebál, vyplýva z toho, že ho sám pozval k sebe domov a ponúkal ho alkoholom napriek tomu, že jeho otec by s tým pravdepodobne nesúhlasil. Obhajoba má teda za to, že medzi obžalovaným a poškodeným maloletým nedošlo k žiadnej takej situácii, ktorá by mohla byť objektívne spôsobilá vyvolať obavy poškodeného o svoj život, zdravie alebo spôsobenie inej ujmy. Je možné, že poškodený bol ovplyvnený rečami, ktoré započul v škole, kde sa vraj malo hovoriť, že má z rodiny mafiu, dve dodávky, čo si mohol nesprávne vyhodnotiť a využiť ako výhovorku otcovi. Uvedené okolnosti však rozhodne nie sú pravdivé.

K znaleckému posudku vypracovaného MUDr. Máriou Vnenčákovou za účelom vyšetrenia duševného stavu obžalovaného je potrebné uviesť, že disharmonické postoje v spôsobe vnímania a myslenia, ktoré boli zistené, môžu mať za následok, že ak by sa aj obžalovaný skutočne dopustil konania, ako je opísané v skutkovej vete, nebola by naplnená subjektívna stránka trestného činu vydierania vyžadujúca úmysel. Skutočne nevedel, že také reči by mohli byť trestným činom a určite nemal úmysel spáchať taký trestný čin.

S poukazom na vyššie uvedené má teda obhajoba za to, že výpoveď maloletého poškodeného a jeho otca reprodukovajúca udalosti a okolnosti uvedené maloletým nemôžu byť hodnovernými dôkazmi usvedčujúcimi obžalovaného z trestného činu vydierania, pričom iné dôkazy preukazujúce jeho vinu zistené neboli.

Poukazuje taktiež aj na zásadu *in dubio pro reo*, v pochybnostiach v prospech obžalovaného, vyplývajúcu z ustanovenia § 2 ods. 4 Tr. por., použitie ktorej prichádza do úvahy vtedy, ak pochybnosti, ktoré vznikli v trestnom konaní o dokazovanej skutočnosti, trvajú aj po vykonaní a zhodnotení všetkých dostupných dôkazov, ktoré môžu reálne prispieť k náležitému zisteniu skutkového stavu, a to v rozsahu nevyhnutnom na objektívne, stavu veci a zákonu zodpovedajúcemu spravodlivému rozhodnutiu.

Pre obhajobu je nepochopiteľné, že orgán činný v trestnom konaní a súd už takmer tri roky vystavujú mladistvých - teda obžalovaného, aj maloletého poškodeného nepriaznivému pôsobeniu trestného konania na ich zdravý psychický vývin pre skutok, ktorý aj keby sa skutočne stal, nebol by ani zo strany poškodeného vnímaný ako protiprávny a závažný zásah do práv spôsobilý privodiť akúkoľvek ujmu. Právna úprava umožňuje posudzovať materiálnu stránku trestného činu len pri tých trestných činoch, ktoré sú prečinnými. Vo vzťahu k zločinom stačí pre vznik trestnej zodpovednosti naplniť znaky skutkovej podstaty len formálne, nakoľko zákonodarca vyjadril závažnosť konania, ktorým páchatel naplní všetky znaky skutkovej podstaty niektorého zo zločinov, už len samotným opisom týchto skutkových podstatí a ich klasifikáciou ako zločinov v zmysle § 11 Tr. zák. Zjednodušene povedané každý zločin je závažný. Takýto záver si nemožno nekriticky osvojiť, pretože práve závažnosť konania je v tomto prípade najesenciálnejšou právnou kategóriou, ktorú treba podrobiť dôslednému právnemu posúdeniu v intenciiach latinského „*In maleficiis voluntas spectatur, non exitus*“ (pri protiprávnych činoch sa skúma vôľa, nie výsledok). Ak aj napriek preukázateľne spochybnenej výpovedi poškodeného mal súd za to, že došlo ku konaniu formálne naplňajúcemu znaky skutkovej podstaty zločinu vydierania, pri vyhodnocovaní skutku v tomto konkrétnom prípade mal na tieto znaky aplikovať zásady, na ktorých je trestné právo vybudované, ako aj ústavné princípy a princípy právneho štátu nachádzajúce svoj priemet v rovine trestného práva. Obhajoba teda má za to, že ak by aj došlo k údajnému skutku rozporne tvrdenému poškodeným, závažnosť takéhoto činu by bola len malá a nešlo by o trestný čin.

Na základe vyššie uvedených dôvodov obžalovaný žiada, aby Krajský súd v Žiline ako súd odvolací podľa § 321 ods. 1 písm. b) Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 21.9.2020, č.k. 3T/78/2020-196 a vo veci rozhodol tak, že obžalovaného spod obžaloby oslobodí podľa § 285 písm. a) Tr. por., pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je stíhaný.

Prokurátor sa k dôvodom odvolania obžalovaného vyjadril písomným podaním zo dňa 18.12.2020, doručeným Okresnému súdu Liptovský Mikuláš dňa 21.12.2020. Dôvody odvolania obžalovaného považuje za účelové a nedôvodné z toho dôvodu, že nie je pravdou, že rozhodnutie súdu je založené na výpovedi jediného svedka - poškodeného maloletého, pretože súd nevychádzal len z tejto výpovede, ale aj z výpovede zákonného zástupcu maloletého, ktorý na hlavnom pojednávaní popísal také skutočnosti, ktoré sa dozvedel od svojho syna. Tento svedok sa postupne vyjadroval k okolnostiam, ako sa skutok mal stať. Zároveň obžalovaný v odvolaní poukazuje na znalecký posudok znalkyne PhDr. Katy Piačkovej, ktorá vyhodnotila výpoveď maloletého poškodeného tak, že tento v hrubých rysoch dokáže správne si zapamätať a reprodukovať skôr prežitú udalosť, pričom poukázala na to, že výpoveď poškodeného nemožno považovať za nevierohodnú a znalkyňa nezistila u maloletého poškodeného sklony k účelovému spracovaniu skutočností. Okresný súd Liptovský Mikuláš správne po vykonanom dokazovaní rozhodol, že mladistvý H. H. je vinný, pričom súd poukázal aj na znalecký psychiatrický posudok znalkyne MUDr. Vnenčákovovej, teda sa dopustil zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák., preto navrhuje, aby Krajský súd v Žiline odvolanie obžalovaného ako nie dôvodné zamietol.

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, pričom prihliadal aj na chyby, ktoré odvolaním neboli vytykávané, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. Zistil potom, že odvolanie podané obžalovaným ml. H. H. nie je dôvodné.

Odvolací súd predovšetkým zistil, že vo vzťahu k skutkovým zisteniam tvoriacim podstatu súdeného trestného činu (zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák.) je napadnutý rozsudok výsledkom konania, v ktorom sa postupovalo podľa ustanovení Trestného poriadku a v ktorom nedošlo k žiadnym chybám, ktoré by mohli mať vplyv jednak na objasnenie skutkového stavu veci a jednak práva obžalovaného na obhajobu. Skutkové zistenia súdu prvého stupňa tak, ako sú uvedené v napadnutom rozsudku, sú správne, lebo zodpovedajú výsledkom dokazovania vykonaného na hlavnom pojednávaní. Vzhľadom na to odvolací súd v otázkach skutkových zistení odkazuje na správne, podrobne rozvedené dôvody rozsudku súdu prvého stupňa, s ktorými sa v plnom rozsahu stotožňuje. Súd prvého stupňa vykonal dokazovanie vo veci v rozsahu potrebnom na rozhodnutie a vyvodil z neho správne skutkové zistenia. Podľa názoru odvolacieho súdu prvostupňový súd postupoval pri hodnotení dôkazov dôsledne v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por., teda hodnotil ich na základe vnútorného presvedčenia, založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo, aj v ich súhrne a v konečnom dôsledku dospel k logicky odôvodneným a správnym skutkovým zisteniam.

Z odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa je tiež zrejmé, ktoré skutočnosti vzal súd za dokázané v súvislosti so žalovaným skutkom, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení dôkazov. Prvostupňový súd súčasne v odôvodnení napadnutého rozsudku podrobne a jasne vyložil, ako sa vyrovnal s obhajobou obžalovaného ml. H. H. a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení v otázke viny a trestu. Krajský súd sa preto v týchto smeroch stotožňuje s presvedčivým a správne odôvodneným rozsudkom súdu prvého stupňa a v podrobnostiach naň odkazuje. V tejto súvislosti treba dodať, že toto konštatovanie sa v celom rozsahu týka aj odvolacích námietok obžalovaného ml. H. H. v rozsahu, v akom sú dôvody odvolania uvedené vyššie, lebo dôvody odvolania obžalovaného sú v podstate súhrnom jeho obhajoby prezentovanej v celom doterajšom konaní. Obžalovaný ml. H. H. založil odvolanie na opakovaných dôvodoch svojej obhajoby použitej v konaní pred súdom prvého stupňa. S jeho námietkami, námietkami obhajcu, tak skutkovými, ako aj právnymi, sa však súd prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí riadne a podrobne vysporiadal a v podstate nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na odvolacom súde.

Nadriadený krajský súd je toho názoru, že napadnutý rozsudok obsahuje všetky zákonom stanovené kritéria z hľadiska jeho formy a obsahu. Rozsudok s jeho odôvodnením je presvedčivý, zrozumiteľný a neponecháva nadriadenému súdu otvorenú žiadnu otázku, ktorú by bolo potrebné riešiť. Krajský súd si osvojuje dôvody napadnutého rozsudku, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje, a považuje za nadbytočné správne závery súdu prvého stupňa vo svojom rozhodnutí opakovať, a to preto, lebo v dvojinstančnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého stupňa a nadriadeného súdu tvoria jednotu a v prípade, ak si nadriadený súd osvojuje správnosť záveru napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa, je potom jeho úlohou zamerať sa na riešenie odvolacích námietok obžalovaného a jeho obhajcu.

V širších súvislostiach krajský súd poukazuje na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (II. US 78/05, III. US 264/08, IV. US 372/08) a judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, v zmysle ktorej pri zamietnutí odvolania sa odvolací súd môže obmedziť i na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu (rozsudok vo veci Helle v. Fínsko z 19.12.1997, sťažnosť č. 20772/92, body 59-60). Predpokladom tohto postupu je splnenie podmienky založenej na zistení, že samotné rozhodnutie podriadeného súdu možno pokladať za dostatočne odôvodnené (Boldea v. Romania, rozsudok z 15.2.2017 k sťažnosti č. 19997/02, § 33; Hirvisaari v. Finland, rozsudok z 27.9.2001 k sťažnosti č. 49684/99, § 31, § 33).

Skutočnosť, že obžalovaný ml. H. H. sa nestotožňuje so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa v napadnutom rozsudku, nemôže samo osebe viesť odvolací súd k záveru o zjavnej neodôvodnenosti záverov vyslovených súdom prvého stupňa.

Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v odvolacom konaní nemá odpovedať na každú námietku, či argument použitý v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní.

Pokiaľ ide o odvolacie námietky obžalovaného, je potrebné predovšetkým uviesť, že tu obžalovaný ml. H. H. a jeho obhajca rovnako ako v konaní pred súdom prvého stupňa dôsledne využili všetky svoje práva

zakotvené v § 34 Tr. por. Obžalovaný sa vyjadril ku skutočnostiam, ktoré sú mu kladené za vinu, namietal a spochybňoval predovšetkým hodnotenie vykonaných dôkazov prvostupňovým súdom a vyjadril sa aj k tým skutočnostiam, ktoré považoval z jeho pohľadu za dôležité a rozhodujúce.

Reagujúc na odvolacie námietky obžalovaného ml. H. H., odvolací súd považuje za potrebné poukázať na nasledovné:

Pokiaľ ide o odvolacie námietky obžalovaného vo vzťahu ku skutkovým zisteniam a hodnoteniu dôkazov, odvolací súd prioritne uvádza, že súd prvého stupňa pri hodnotení dôkazov vo vzťahu k žalovanému skutku dôsledne podľa § 2 ods. 12 Tr. por. vysvetlil, aké konanie obžalovaného má za preukázané a nedostal sa do situácie, ktorá by odôvodňovala postup v zmysle procesného pravidla in dubio pro reo (v pochybnostiach v prospech obžalovaného).

Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamena ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva obžalovaného, ak si neosvojí ním navrhovaný spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jeho výkladom všeobecne záväzných predpisov.

Aj keď obžalovaný ml. H. H. počas celého trestného konania popiera spáchanie skutku, odvolací súd poukazuje na silu dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní, ktoré preukazujú vinu obžalovaného a na ktoré poukázal súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku. Vykonané dôkazy vytvárajú logickú, ničím nenarušenú a uzatvorenú sústavu vzájomne sa dopĺňajúcich a na seba nadväzujúcich priamych a nepriamych dôkazov, ktoré vcelku a spoľahlivo dokazujú, že obžalovaný ml. H. H. spáchal žalovaný skutok vydierania. Z vykonaných dôkazov možno spoľahlivo a bez akýchkoľvek vážnejších pochybností prijať len jediný záver o tom, že obžalovaný ml. H. H. spáchal žalovaný skutok vydierania v zmysle podanej obžaloby a vylúčiť prijatie iného záveru (po úprave zrejmych nesprávností v obžalobe tak, ako to uviedol okresný súd správne vo výrokovvej časti rozsudku a poukázal na to v odôvodnení na strane 15).

Obžalovaný ml. H. H. je zo spáchania skutku usvedčovaný predovšetkým výpoveďou maloletého poškodeného a jeho otca svedka G. C., ktorá aj pre krajský súd vyznieva vnútorne logicky, hodnoverne a je v dobrom logickom súlade aj s ostatnými, vo veci vykonanými dôkazmi, pričom v rámci celého trestného konania nebol vykonaný žiaden taký dôkaz, ktorý by podstatným spôsobom spochybňoval tvrdenia poškodeného maloletého. Obžalovaný mladistvý H. H. svoju obhajobu primárne zakladá na spochybnení výpovedí jediného priameho svedka, ktorý je zároveň poškodený, a to maloletého G. C. a tiež na tom, že žiadny ďalší z vypočutých svedkov nebol prítomný pri tom, keď údajne mal vydierať maloletého poškodeného. Obžalovaný zastáva názor, že pokiaľ údaje poskytnuté maloletým poškodeným nie sú vierohodné a sú spochybniteľné, taktiež je spochybniteľná aj výpoveď svedka otca maloletého G. C., ktorý sa vyjadroval k tomu, čo mu mal prezentovať jeho maloletý syn a z časti sa vyjadroval aj k tomu, čo sám zistil. Takáto obhajoba obžalovaného však bola podľa názoru krajského súdu spoľahlivo vyvrátená aj ďalšími vykonanými dôkazmi, pričom svedkovia R. G., D. G., M. H. a Ing. G. C. sa vyjadrovali k okolnostiam predmetného večera. Je pravdou, že pri spáchaní samotného skutku nebola prítomná žiadna z týchto osôb, avšak potvrdzujú skutočnosť, že poškodený maloletý v podstatných bodoch vo svojej výpovedi vypovedal vierohodne, relevantne a jeho výpoveď zodpovedá objektívnej realite tak, ako ju vnímal a práve títo svedkovia ju potvrdzujú. Rovnako výpoveď svedka G. C. je objektívne potvrdená aj uvádzaním v zásade zhodných skutkových okolností, ako je charakter správania sa obžalovaného k maloletému poškodenému aj v čase pred skutkom, ako aj po skutku, šikanovanie, fyzické napadnutie v škole a na zastávke a taktiež obavy a strach poškodeného z obžalovaného nielen pred, ale aj po skutku. Okresný súd sa vysporiadal podrobne aj s námietkou obhajoby s poukazom na odôvodnenie uznesenia krajského súdu zverejneného v Zbierke pod Jtk 11/2009, pričom uviedol, že výpoveď maloletého poškodeného nebola len osamoteným a jediným dôkazom, ktorý by usvedčoval obžalovaného zo spáchania skutku, pretože k jeho výpovedi sa pripojila aj výpoveď zákonného zástupcu maloletého poškodeného. Je faktom, že ide o nepriamy dôkaz a výpoveď odvodenú od obete trestného činu a svedok mohol uvádzať len tie skutočnosti, ktoré mu jeho syn povedal. Svedok sa však vyjadroval aj k okolnostiam, ktoré nasledovali. Sám chcel veci riešiť aj iným spôsobom a čo najskôr na to zabudnúť. No k podaniu trestného oznámenia ho viedli až dopady, ktoré

mal skutok na ďalšie správanie jeho syna, ktorý sa bál chodiť do školy, začal sa vyhovárať tak, aby sa obžalovanému vyhol, či už v škole alebo v obci. Z výpovede otca je zrejmé aj to, že po tomto skutku obžalovaný naďalej napádal maloletého poškodeného. Vierohodnosť výpovede poškodeného je podporená aj ďalším dôkazom, a to znaleckým posudkom znalkyne z odboru psychológia PhDr. Katy Piačkovej, pričom podľa záverov znalkyne nemožno povedať, že by výpoveď poškodeného v hrubých detailoch bola nevierohodná, a to najmä vzhľadom na zhodnosť výpovedí v hrubých detailoch v osobe páchatela, k prítomnosti ďalšej kamarátky, rovnaký scenár žiadania si potravín, ulúštenia sa páchatela zo strany probanta, spôsob vyhrážania, peňaženka na gauči pri páchatelovi. Znalkyňa nezistila u poškodeného sklony k účelovému spracovaniu skutočností a skutočností uvádzaných v jeho výpovedi týkajúcej sa osoby páchatela a ďalšie považovala za vierohodné. Na základe týchto znaleckých záverov aj krajský súd dospel totožne s okresným súdom k dostatočnému záveru, že nie je dôvod neveriť výpovedi maloletého poškodeného. Pokiaľ obhajoba v odvolaní uvádza, že na to, aby boli naplnené zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu vydierania, hrozba násilím alebo inej ťažkej ujmy a z nej plynúca obava osoby, na ktorú sa takouto hrozbou pôsobí, musí byť spôsobilá vyvolať takúto obavu nielen subjektívne vo vzťahu k poškodenému, ale aj objektívne a reálne a hrozbou musí byť podmienené aj následné konanie poškodeného, krajský súd poukazuje práve na objektívne závery znaleckého dokazovania, že poškodený maloletý vďaka svojej predispozícii mohol citlivejšie vnímať a vyhodnocovať niektoré situácie. Zo znaleckého posudku znalkyne z odboru psychológie vyplýva, že osobnosť svedka poškodeného maloletého G. C. je vo vývine, vyznačuje sa introvertovanými rysmi, submisívnou (podriadivosťou), nízkym sebavedomím, jeho intelektové schopnosti sú v ľahkom pásme mentálnej retardácie. Vzhľadom k osobnostnej vyvíjajúcej sa štruktúre nepredpokladá, že by práve maloletý bol iniciátorom stretnutí s rovesníkmi, že organizoval pozvania dominantnejších jedincov, ktorí ho v minulosti šikanovali. Tiež je málo pravdepodobné, že by požil také množstvo alkoholu, ako to uvádza obžalovaný mladistvý H. a svedkyňa G. a toto sa neprejavovalo na jeho správaní. Z vykonaného dokazovania možno ustáliť, že obžalovaný mladistvý H. si poškodeného v podstate vytipoval ako submisívneho jedinca a už v minulosti ho šikanoval rôznymi spôsobmi tak, ako to bolo zistené v rámci prípravného konania. Keď si pýtal od neho mäso a vyhrážal sa mu, že zavolá na maloletého poškodeného svojho otca a mamu, alebo že zavolá mafiu a cigánov z D., tieto hrozby obžalovaného práve s prihliadnutím na submisívnosť poškodeného je potrebné považovať za také, ktoré boli spôsobilé vyvolať obavy poškodeného o svoj život, zdravie alebo že mu bude spôsobená nejaká ujma. Uvedené skutočnosti sú jednoznačne ustáliteľné aj z obrazovo-zvukového záznamu z výsluchu maloletého poškodeného, ktorý bol zabezpečený pri jeho výsluchu dňa 25.1.2019 a vykonaný v súlade s § 134 ods. 4 Tr. por., kde maloletý nepriamo vyjadroval svoje obavy slovami „trochu som mal, lebo on keď mal nervy tak...“. V danom prípade je však potrebné vytknúť spôsob vedenia výsluchu vyšetrovateľovi, ktorý nepostupoval v súlade s potrebou dôsledného vypočutia maloletého poškodeného pri prvom výsluchu aj za odborného príspevia prítomnej psychologičky a nevenoval dostatočnú pozornosť podstatným otázkam, ktoré mali z výsluchu vyplývať. Odvolací súd však poznamenáva, že pokiaľ aj maloletý nedokončil vetu tak, ako to vyplýva zo záznamu, nemá to vplyv na vierohodnosť jeho výpovede, či posudzovanie trestnoprávnej zodpovednosti obžalovaného za spáchaný skutok. Naopak, len to dokresľuje skutočnosť, že maloletý má problém vyjadrovať svoje obavy zo správania sa obžalovaného mladistvého voči nemu a snažil sa mu nepohoršiť. Vzájomnú interakciu medzi obžalovaným a poškodeným je potrebné hodnotiť komplexne aj s prihliadnutím na znalecký posudok MUDr. Márie Vnenčákovej, psychiatricky, ktorá vyšetrovala obžalovaného mladistvého a konštatovala prítomnosť abnormných prejavov v správaní, ktoré majú znaky disharmonického vývinu mladistvého. Obžalovaný mladistvý trpí poruchami správania, ktoré podľa medzinárodnej klasifikácie chorôb spadajú pod diagnózu socializované poruchy správania. Už v školskom veku boli u neho prítomné abnormné prejavy správania ako zlý školský prospech, opakovanie ročníka, nezáujem o školu, šikanovanie spolužiakov, bitky a pod. Osobnosť mladistvého bola vyhodnotená ako nezrelá, simplexná, vo vývoji egocentrická, emočne labilná, impulzívna, zvýšene sugestibilná s disocálnymi prejavmi. Pokiaľ nedôjde k jeho pozitívnemu ovplyvneniu, hrozí, že neskôr v dospelosti bude pretrvávajúť životný štýl jedinca, ktorý môže vyústiť až do špecifickej poruchy osobnosti. Vyvinutá a vzniknutá špecifická porucha osobnosti v dospelosti je už stabilná a málo ovplyvniteľná liečbou a nie je dôvodom k nariadeniu ochrannej psychiatrickej liečby. Na základe uvedeného nie je dôvodná ani námietka obhajoby, že obžalovaný si nebol vzhľadom ku svojej mentálnej výbave vedomý toho, že sa mal dopúšťať nejakého protiprávneho konania. Zo znaleckého posudku vyplýva, že obžalovaný mladistvý v čase skutku netrpel, ani v súčasnosti netrpí duševnou chorobou, či poruchou v pravom slova zmysle. Túto trestnú činnosť, aj keď ju popieral, páchal vedome, úmyselne, informovanosť mladistvého o rizikách a dôsledkoch tejto trestnej činnosti je dostačujúca, primeraná veku a intelektovým schopnostiam. Chápe súvislosti medzi právom a povinnosťou, rozumie

vzťahom nielen o vlastníctve a vie nájsť takéto súvislosti aj so spáchaným skutkom. V čase trestnej činnosti boli zachované jeho ovládacie i rozpoznávacie schopnosti, ktoré neboli chorobne zmenené.

Odvolačná námietka obhajoby smerujúca k odklonu od aplikácie základných zásad trestného konania v tom zmysle, že ak by aj došlo k údajnému skutku, závažnosť takéhoto činu by bola len malá a nešlo by o trestný čin, nemá oporu v zákone ani v ustálenej súdnej praxe. Trestný čin vydierania je zločinom už v základnej skutkovej podstate v odseku 1, čiže spadá do kategórie zločinu podľa § 11 ods. 1 Tr. zák. Krajský súd je toho názoru, že obžalovaný mladistvý svojim konaním preukázateľne naplnil všetky zákonné znaky skutkovej podstaty zločinu vydierania tak, ako to podrobne vo svojom rozsudku popísal okresný súd. V žiadnom prípade sa nemožno stotožniť s tým, že závažnosť takéhoto činu by bola len malá a nešlo by o trestný čin. Práve naopak, závažnosť tohto trestného činu zvyšuje úmyselné konanie obžalovaného mladistvého, ktorý v podstate zneužíval svoje dominantné postavenie vo vzťahu k maloletému poškodenému, ktorého mentálna dispozícia a submisivita viedli k jeho ľahkému ovplyvňovaniu a tým sa stal ľahkou obeťou práve pre takýto trestný čin. Obžalovaný nekonal jednorazovo, práve naopak, konal opakovane, už v minulosti poškodeného v škole šikanoval, čiže poznal jeho bežné reakcie a vedel, že sa jeho útokom nijakým spôsobom brániť nebude. Pokiaľ sa aj v škole, ktorú navštevoval obžalovaný s poškodeným šírili reči, že obžalovaný má príbuzných v D., ktorí sú mafiáni a majú dodávku, takéto informácie boli spôsobilé ovplyvniť myslenie, ale aj konanie maloletého poškodeného a zjavne podporovali presadzovanie záujmov obžalovaného vo vzťahu k maloletému poškodenému. Skutočnosť, že obžalovaný mladistvý H. H. má problém so správaním vyplýva aj zo správy o povesti Obce H. zo dňa 14.1.2020, kde je uvedené, že H. H. ukončil povinnú školskú dochádzku, v štúdiu už nepokračuje a nikde nie je zamestnaný. V mieste bydliska sa správa neprímerane, v minulosti poškodil obecný aj súkromný majetok občanov a zo strany obce bol s rodičmi mladistvého vykonaný ústny pohovor. Aj zo správy ÚPSVaR Liptovský Mikuláš, odbor sociálnych vecí a rodiny zo dňa 20.1.2020 vyplýva, že rodina obžalovaného sa nachádza v evidencii odboru sociálnych vecí a rodiny od roku 2006 z dôvodu hmotnej núdze a maloletý H. sa nachádza v evidencii detí a mládeže s problémovým správaním od roku 2018 z dôvodu, že bol podozrivý zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu. Tieto informácie vcelku vystihujú osobnostný vývoj, ale aj správanie obžalovaného mladistvého H. H.. Okresný súd potom v odôvodnení napadnutého rozsudku správne a logicky zdôvodnil právne posúdenie skutku práve ako zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák.

Vo vzťahu k výroku o treste za zistené zavinenie odvolací súd predovšetkým uvádza, že prvostupňový súd aj v tomto smere vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na rozhodnutie a vyvodil z neho správne právne závery. Svoje rozhodnutie v súlade s ustanovením § 168 ods. 1 Tr. por. aj náležite odôvodnil a dostatočne vysvetlil, akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona pri určení trestu s osobitným prihliadnutím na ukladanie trestu mladistvému.

Pri určení druhu a výmery trestu obžalovanému mladistvému H. H. okresný súd sa v súlade so zásadami ukladania trestu v odôvodnení rozsudku vyrovnal najmä s kritériami uvedenými v § 34 ods. 1 a 4 Tr. zák., teda prihliadal na záujmy spoločnosti a obžalovaného, na skutočnosti týkajúce sa spôsobu spáchania činu, jeho následku, zavinenia, prítahujúce a poľahčujúce okolnosti, ako aj na pomery a možnosti nápravy obžalovaného. Napokon treba konštatovať, že okresný súd správne obžalovanému uložil trest odňatia slobody na dolnej hranici trestnej sadzby trestu odňatia slobody vo výmere 1 rok (z dôvodov uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku) a jeho výkon mu za splnenia zákonných podmienok uvedených v § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. a ustanovenia § 119 ods. 1 Tr. zák. podmienčne odložil na skúšobnú dobu 18 mesiacov. Zároveň súd správne a v súlade so zákonom použil ustanovenia štvrtej hlavy Trestného zákona týkajúce sa osobitných ustanovení o stíhaní mladistvých, a to konkrétne ustanovenia § 117 ods. 1 Tr. zák., v zmysle ktorého trestné sadzby odňatia slobody stanovené v tomto zákone sa u mladistvých znižujú na polovicu a v zmysle § 119 ods. 1 Tr. zák. ak súd mladistvému výkon trestu odňatia slobody podmienčne odloží na skúšobnú dobu, alebo mu trest odňatia slobody podmienčne odloží na skúšobnú dobu s probačným dohľadom, zároveň určí skúšobnú dobu na 1 až 3 roky. Dĺžka skúšobnej doby odráža práve potrebu zvýšenej kontroly nad obžalovaným mladistvým H. H., ktorý v čase rozhodovania nadriadeného súdu o podanom odvolaní už dovŕšil plnoletosť a musí si byť vedomý plnej trestnej zodpovednosti, ktorú týmto dosiahol. Práve uloženie trestu odňatia slobody s podmienčným odkladom na stanovenú skúšobnú dobu môže u obžalovaného najlepšie splniť svoj účel a obžalovaného ďalej primäť k vedeniu riadneho života, a to najmä s poukazom na závery znaleckého posudku znalkyne z odboru psychiatria k jeho možnému osobnostnému vývoju. V prípade obžalovaného

bola správne zistená jedna poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. j) Tr. zák., nakoľko obžalovaný viedol pred spáchaním skutku riadny život. Za tohto stavu obžalovanému pri ukladaní trestu bolo namieste aplikovať ustanovenie § 38 ods. 3 Tr. zák. ako takto správne a v súlade so zákonom postupoval súd prvého stupňa.

Poškodený si nárok na náhradu škody v tomto trestnom konaní neuplatnil.

Vo vyššie uvedenom ide o podstatné dôvody, na základe ktorých krajský súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Senát rozhodol pomerom hlasov 3 za a 0 proti.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.